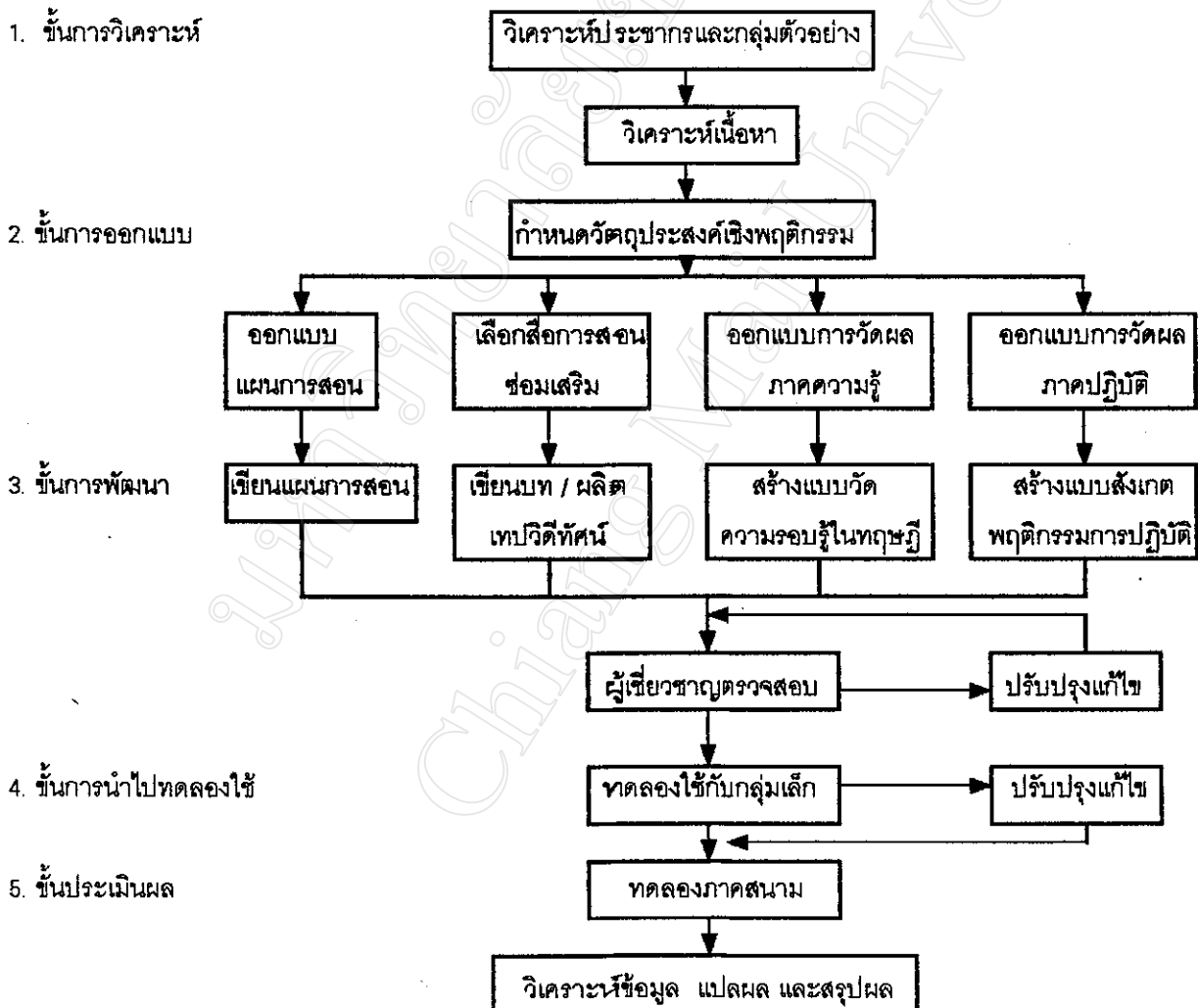

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนซ่อมเสริม 2 รูปแบบ ผู้วิจัยได้นำวิธีระบบของ ซิล และ กลาสโก (1990, p.8) มาพัฒนาประกอบการดำเนินการวิจัย โดยเสนอตามลำดับขั้นตอนดังนี้

แผนภูมิ 1 แสดงวิธีระบบที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัย

ขั้นตอนในการวางแผนและดำเนินการวิจัยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการวิเคราะห์

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนบ้านแม่ต๋อม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 48 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง มีอายุระหว่าง 9 - 11 ปี ภาษาที่นักเรียนใช้ในการสื่อสารได้แก่ ภาษาไทยและภาษากะเหรี่ยง ซึ่งนักเรียนไม่เคยเรียนรู้กิจกรรมนาฏศิลป์โดยใช้สื่อประเภทเทปวีดีทัศน์ เนื่องจากอยู่ในท้องที่ค่อนข้างทุรกันดาร และไม่เคยได้รับการสอนซ่อมเสริมด้วยวิธีให้นักเรียนช่วยสอนกันเองมาก่อน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนบ้านแม่ต๋อม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ได้มาโดยวิธีการคัดเลือกอย่างเฉพาะเจาะจง จำนวน 16 คน ซึ่งดำเนินการ ดังนี้

1. ให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอนกิจกรรมนาฏศิลป์ เรื่อง ฟ้อนเงี้ยว ที่ผู้วิจัยได้เขียนขึ้น ใช้เวลาในการสอนจำนวน 9 คาบ ด้วยวิธีการสอนแบบปกติ กล่าวคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบสาธิตประกอบการบรรยาย
2. ทดสอบนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งหมดจำนวน 48 คน โดยประเมินผลภาคความรู้ด้วยแบบวัดความรอบรู้ในทฤษฎี และประเมินผลภาคปฏิบัติด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์ เรื่องฟ้อนเงี้ยว ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น
3. วิเคราะห์การผ่านวัดอุปประสงค์รายชื่อจากคะแนนของนักเรียนแต่ละคน โดยใช้เกณฑ์ในการผ่านวัดอุปประสงค์ร้อยละ 60 ขึ้นไป จากนั้นรวมจำนวนวัดอุปประสงค์ที่ผ่านทั้งหมดของนักเรียนแต่ละคน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การผ่านวัดอุปประสงค์คือ ร้อยละ 60 ขึ้นไปของวัดอุปประสงค์ทั้งหมด ซึ่งเกณฑ์ดังกล่าวได้พัฒนาและศึกษาแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนนาฏศิลป์ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแบบ ป.02

4. ตรวจสอบการผ่านวัตถุประสงค์ของนักเรียนแต่ละคน พบว่า มีนักเรียนผ่านวัตถุประสงค์ร้อยละ 60 ขึ้นไปของวัตถุประสงค์ทั้งหมด จำนวน 32 คน และนักเรียนที่ผ่านวัตถุประสงค์ไม่ถึงร้อยละ 60 จำนวน 16 คน ที่จำเป็นต้องได้รับการสอนซ่อมเสริม (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข หน้า 174 - 178)

5. คัดแยกนักเรียนที่ไม่ผ่านวัตถุประสงค์จำนวน 16 คน ออกเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน โดยวิธีการคัดแยกแบบสับหว่างรายคู่ตามลำดับคะแนนที่ใกล้เคียงกัน และการไม่ผ่านวัตถุประสงค์รายข้อที่เหมือนกัน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข หน้า 179) เพื่อรับการสอนซ่อมเสริม 2 รูปแบบ ได้แก่ การสอนซ่อมเสริมด้วยเทปวีดิทัศน์ และการสอนซ่อมเสริมแบบนักเรียนช่วยสอนกันเอง ในวัตถุประสงค์รายข้อที่ไม่ผ่าน ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 นักเรียนสามารถร้องเพลงพ็อนเงี้ยว พร้อมทั้งปรบมือประกอบจังหวะได้ถูกต้องตามเนื้อร้อง ทำนอง และจังหวะของเพลง มีนักเรียนที่ไม่ผ่านวัตถุประสงค์ร้อยละ 60 จำนวน 14 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 7 คน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 นักเรียนสามารถย่าเท้าและก้าวเดินประกอบจังหวะเพลงพ็อนเงี้ยวได้อย่างถูกต้อง มีนักเรียนที่ไม่ผ่านวัตถุประสงค์ร้อยละ 60 จำนวน 12 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 6 คน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 5 นักเรียนสามารถใช้มือ ลำตัว และศีรษะประกอบเพลงพ็อนเงี้ยวได้อย่างถูกต้อง มีนักเรียนที่ไม่ผ่านวัตถุประสงค์ร้อยละ 60 จำนวน 14 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 7 คน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 6 นักเรียนสามารถปฏิบัติท่ารำประกอบเพลงพ็อนเงี้ยวได้อย่างถูกต้อง สัมพันธ์กันตามเนื้อร้อง ทำนอง และจังหวะของเพลง มีนักเรียนที่ไม่ผ่านวัตถุประสงค์ร้อยละ 60 จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 8 คน

1.2 การวิเคราะห์เนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรและคู่มือครูกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในส่วนกิจกรรมนาฏศิลป์ เรื่อง พ็อนเงี้ยว โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ ตามลำดับการเรียนรู้ ได้แก่

- 1.2.1 ความรู้เกี่ยวกับฟ้อนเงี้ยว
- 1.2.2 เพลงฟ้อนเงี้ยว และจังหวะฟ้อนเงี้ยว
- 1.2.3 การย่ำเท้าประกอบจังหวะเพลงฟ้อนเงี้ยว
- 1.2.4 การใช้มือ ลำตัว และศีรษะประกอบเพลงฟ้อนเงี้ยว
- 1.2.5 การปฏิบัติท่ารำประกอบเพลงฟ้อนเงี้ยว

2. ขั้นตอนการออกแบบ

2.1 กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมตามเนื้อหากิจกรรมนาฏศิลป์ เรื่อง ฟ้อนเงี้ยว ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ที่สามารถวัดได้ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงความสัมพันธ์ของเนื้อหา และวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

เนื้อหา	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
1. ความรู้เกี่ยวกับฟ้อนเงี้ยว	1. นักเรียนสามารถบอกประวัติความเป็นมา เครื่องดนตรี เครื่องแต่งกาย ตลอดจนโอกาสที่ใช้ในการแสดงได้อย่างถูกต้อง
2. เพลงฟ้อนเงี้ยว และจังหวะฟ้อนเงี้ยว	2. นักเรียนสามารถบอกความหมายของเนื้อร้องเพลงได้อย่างถูกต้อง 3. นักเรียนสามารถร้องเพลงฟ้อนเงี้ยว พร้อมทั้งปรบมือ ประกอบจังหวะได้ถูกต้องตามเนื้อร้อง ทำนอง และจังหวะของเพลง

ตาราง 1 (ต่อ)

เนื้อหา	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
3. การย่ำเท้าประกอบจังหวะเพลง พ็อนเงี้ยว	4. นักเรียนสามารถย่ำเท้าและก้าวเดินประกอบจังหวะเพลง พ็อนเงี้ยวได้อย่างถูกต้อง
4. การใช้มือ ลำตัว และศีรษะประกอบ เพลงพ็อนเงี้ยว	5. นักเรียนสามารถใช้มือ ลำตัว และศีรษะประกอบเพลง พ็อนเงี้ยวได้อย่างถูกต้อง
5. การปฏิบัติท่ารำประกอบเพลง พ็อนเงี้ยว	6. นักเรียนสามารถปฏิบัติท่ารำประกอบเพลงพ็อนเงี้ยวได้ อย่างถูกต้อง สัมพันธ์กันตามเนื้อร้อง ทำนอง และจังหวะ ตั้งแต่ต้นจนจบเพลง

2.2 การออกแบบแผนการสอน

ผู้วิจัยได้ออกแบบแผนการสอนสำหรับครูผู้สอนใช้ในการสอนแบบปกติ โดยยึดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เสนอแนะไว้ในคู่มือครูกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กิจกรรมนาฏศิลป์ เรื่อง พ็อนเงี้ยว โดยมีส่วนประกอบต่าง ๆ ได้แก่ ความคิดรวบยอด วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน การประเมินผล และภาคผนวก โดยแบ่งออกเป็น 3 แผนการสอน ดังนี้

แผนการสอนที่ 1 เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับพ็อนเงี้ยว และเพลงพ็อนเงี้ยว จำนวน 3 คาบ

แผนการสอนที่ 2 เรื่อง การย่ำเท้า และการใช้มือ ลำตัว ศีรษะ ประกอบเพลงพ็อนเงี้ยว

จำนวน 3 คาบ

แผนการสอนที่ 3 เรื่อง การปฏิบัติท่ารำประกอบเพลงพ็อนเงี้ยว จำนวน 3 คาบ

(ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข หน้า 74 - 86)

2.3 การเลือกสื่อเพื่อใช้ในการสอนซ่อมเสริม

ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบการสอนซ่อมเสริมที่เหมาะสมกับลักษณะเนื้อหากิจกรรมนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะการปฏิบัติ ที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ลีลาท่ารำ การเคลื่อนไหวอวัยวะต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติที่ต่อเนื่อง จึงได้เลือกเทปวีดิทัศน์มาใช้ในการสอนซ่อมเสริมเป็นแนวทางหนึ่ง ทั้งนี้ได้ศึกษาคุณลักษณะของเทปวีดิทัศน์ ตลอดจนหลักการผลิตอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งเทปวีดิทัศน์ทำให้ผู้เรียนมองเห็นทั้งภาพ และได้ยินเสียงในเวลาเดียวกัน เหมือนกับได้ฝึกปฏิบัติกับผู้สอนโดยตรง ประกอบกับเทคนิคในการถ่ายทำและลักษณะที่ดีอื่น ๆ อีกได้แก่ การถ่ายภาพระยะใกล้ ทำให้มองเห็นการปฏิบัติได้ชัดเจน หรือจะดูภาพรวมทั้งหมดก็ได้ การหยุดภาพนิ่ง ตลอดจนสามารถดูภาพย้อนกลับเพื่อฝึกปฏิบัติได้ตามความต้องการ โดยเทปวีดิทัศน์ที่ใช้ในการสอนซ่อมเสริมครั้งนี้ได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 6 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เรื่อง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏยศัพท์ และภาษาท่าเบื้องต้น

ใช้เวลา 30 นาที

ตอนที่ 2 เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับฟ้อนเงี้ยว ใช้เวลา 8 นาที

ตอนที่ 3 เรื่อง เพลงฟ้อนเงี้ยวและจังหวะฟ้อนเงี้ยว ใช้เวลา 9 นาที

ตอนที่ 4 เรื่อง การย่ำเท้าและก้าวเดินประกอบจังหวะเพลงฟ้อนเงี้ยว ใช้เวลา

7 นาที

ตอนที่ 5 เรื่อง การใช้มือ ลำตัว และศีรษะประกอบเพลงฟ้อนเงี้ยว ใช้เวลา 20 นาที

ตอนที่ 6 เรื่อง การปฏิบัติท่ารำประกอบเพลงฟ้อนเงี้ยว ใช้เวลา 6.20 นาที

2.4 การออกแบบการวัดผลภาคความรู้

ผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องมือในการวัดผลการเรียนรู้ภาคความรู้ เป็นแบบวัดความรู้ในทฤษฎี โดยการวิเคราะห์ความสอดคล้องต่อวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกรูปแบบของข้อสอบเป็นแบบปรนัย เนื่องจากมีความครอบคลุมเนื้อหากิจกรรมนาฏศิลป์ เรื่อง ฟ้อนเงี้ยว ในส่วนของ

เนื้อหาที่เป็นภาคความรู้ความเข้าใจ และสามารถวัดความรู้ของผู้เรียนภายหลังการเรียนรู้ได้ ซึ่งครอบคลุม
วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ 2 ประกอบด้วย

2.4.1 แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.4.2 แบบถูกผิด จำนวน 10 ข้อ

2.5 การออกแบบการวัดผลภาคปฏิบัติ

ผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องมือในการวัดผลการเรียนรู้ภาคปฏิบัติ เป็นแบบสังเกตพฤติกรรม
การปฏิบัติ โดยครอบคลุมวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ถึง 6 ซึ่งประกอบด้วย

2.5.1 แบบสังเกตการร้องเพลงพ็อนเงี้ยว ใช้ประเมินเกี่ยวกับเนื้อร้อง จังหวะทำนอง
ความถูกต้อง และความไพเราะ ในการปฏิบัติร้องเพลง

2.5.2 แบบสังเกตการย่ำเท้าและก้าวเดินประกอบจังหวะเพลงพ็อนเงี้ยว ใช้ประเมินเกี่ยว
กับความถูกต้องในการก้าวเท้า จังหวะ ความสวยงาม ความคล่องแคล่ว และความกล้าแสดงออก

2.5.3 แบบสังเกตการใช้มือ ลำตัว และศีรษะประกอบเพลงพ็อนเงี้ยว ใช้ประเมิน
เกี่ยวกับความถูกต้องในการปฏิบัติ จังหวะ ความสวยงาม ความคล่องแคล่ว และความกล้าแสดงออก

2.5.4 แบบสังเกตการปฏิบัติท่ารำประกอบเพลงพ็อนเงี้ยว ใช้ประเมินในด้านความ
ถูกต้องของท่ารำ จังหวะถูกต้อง ความสวยงาม ความคล่องแคล่ว ความกล้าแสดงออก และความ
สนุกสนาน

3. ขั้นตอนการพัฒนา

3.1 แผนการสอน

เขียนแผนการสอนตามที่ออกแบบไว้ แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง (ดูรายละเอียดในภาคผนวก จ หน้า 142)

3.2 เทปวิดีโอทัศน์การสอนซ่อมเสริมกิจกรรมนาฏศิลป์ เรื่อง ฟ้อนเงี้ยว

ผู้วิจัยได้ดำเนินการผลิตตามขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 ศึกษาเกี่ยวกับหลักการผลิตเทปวิดีโอทัศน์เพื่อการสอนซ่อมเสริม จากเอกสารตำราที่เกี่ยวข้อง

3.2.2 เขียนบทถ่ายทำเทปวิดีโอทัศน์ แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปดำเนินการผลิต (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค หน้า 87 - 122)

3.2.3 ผลิตเทปวิดีโอทัศน์ตามบท และขั้นตอนการผลิต แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ และผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคนิคการผลิตเทปวิดีโอทัศน์ตรวจสอบ แนะนำ เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก จ หน้า 145)

3.3 แบบวัดความรู้ในทฤษฎี

ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.3.1 ศึกษาเนื้อหา และวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในเนื้อหากิจกรรมนาฏศิลป์เรื่อง ฟ้อนเงี้ยว ในส่วนที่เป็นภาคความรู้ความเข้าใจ

3.3.2 ศึกษาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ

3.3.3 สร้างแบบทดสอบที่มีความสอดคล้อง และครอบคลุมวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมทางด้านความรู้ความเข้าใจ โดยแบบทดสอบที่เลือกใช้เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบซึ่งมี 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และแบบถูกผิด จำนวน 10 ข้อ รวมทั้งหมด 40 ข้อ

3.3.4 นำแบบทดสอบที่สร้างให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบในเบื้องต้น จากนั้นนำไปให้ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา จำนวน 4 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อสอบรายข้อ โดยใช้เทคนิค Hamphill and Westie (1950 อ้างใน โกวิท ประวาลพฤษฯ และ สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์, 2533, หน้า 226-227) กล่าวคือ อาศัยการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน ตรวจสอบรายข้อว่าสามารถเป็นตัวแทนพฤติกรรมที่ต้องการจะวัดได้ดีเพียงใด ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ โดยพิจารณาการจัดอันดับ ดังนี้

- + 1 รู้สึกแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดจุดประสงค์นั้น
- 0 ไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดจุดประสงค์นั้น
- 1 รู้สึกแน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่วัดจุดประสงค์นั้น

3.3.5 รวมคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญในข้อสอบแต่ละข้อ นำไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อหาดัชนีของความสอดคล้องกันระหว่างข้อสอบกับวัตถุประสงค์ คือ หากผลรวมของคะแนนเกินครึ่งของคะแนนเต็ม ก็ถือว่าข้อสอบนั้นวัดจุดประสงค์นั้นจริง ในทางตรงกันข้ามหากผลรวมไม่ถึงครึ่งของคะแนนเต็ม ก็ถือว่าข้อสอบนั้นไม่ได้วัดจุดประสงค์นั้นจริง

3.3.6 ทำการคัดเลือกข้อทดสอบที่ได้รับการพิจารณาแล้วจำนวน 20 ข้อ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปใช้จริง (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 123 - 128 และภาคผนวก จ หน้า 153)

3.4 แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติ

แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นทั้ง 4 รายการ มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

3.4.1 ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนาฏศิลป์ ฟ้อนเงี้ยว

3.4.2 วิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเนื้อหากิจกรรมนาฏศิลป์ ฟ้อนเงี้ยว แต่ละข้อ เพื่อนำมาระบุพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติที่สามารถสังเกตได้

3.4.3 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติแต่ละวัตถุประสงค์ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก จ หน้า 129 - 140) โดยสร้างขึ้นมาเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งรายการประเมินนี้ ผู้วิจัยกำหนดขึ้นโดยอิงวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในเนื้อหากิจกรรมนาฏศิลป์ ฟ้อนเงี้ยว สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์รายข้อ ผู้วิจัยได้กำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

ดีมาก	กำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น	4
ดี	กำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น	3
พอใช้	กำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น	2
ควรปรับปรุง	กำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น	1

3.4.4 นำแบบสังเกตพฤติกรรม การปฏิบัติที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อแนะนำและปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก จ หน้า 154)

4. ขั้นตอนการนำไปทดลองใช้

การทดลองกลุ่มเล็ก

หลังจากดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแล้ว นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนศึกษานารีอนุสรณ์ 1 บ้านแม่เมืองน้อย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน เพื่อรวบรวมปัญหาข้อบกพร่อง สำหรับการปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองภาคสนามต่อไป ซึ่งนักเรียนดังกล่าวมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง กล่าวคือ เป็นนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ยังไม่เคยเรียนรู้กิจกรรมนาฏศิลป์เรื่อง ฟ้อนเงี้ยว และไม่เคยได้รับการสอนซ่อมเสริมด้วยเทปวีดิทัศน์ หรือวิธีการสอนซ่อมเสริมแบบนักเรียนช่วยสอนกันเองมาก่อน

5. ขั้นตอนประเมินผล

5.1 การทดลองภาคสนาม

ในการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแม่ต๋อม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูล

2. จัดเตรียมห้องเรียนที่ใช้เป็นสถานที่ทำการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเตรียมเครื่องมือเพื่อความเหมาะสมในการทำวิจัย ตลอดจนชี้แจงขั้นตอนการดำเนินการวิจัยแก่ครูผู้สอนที่รับผิดชอบ

3. ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามแผนการสอนกิจกรรมนาฏศิลป์เรื่อง ฟ้อนเงี้ยวจำนวน 9 คาบ คาบละ 20 นาที โดยสอนวันละ 3 คาบ เป็นเวลา 3 วัน จากนั้นทำการ ทดสอบวัดผลการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อตรวจสอบการผ่านวัตถุประสงค์ตามเกณฑ์ที่ กำหนดร้อยละ 60 ขึ้นไป พบว่า มีนักเรียนที่สามารถผ่านวัตถุประสงค์ร้อยละ 60 ขึ้นไป จำนวน 32 คน และมีนักเรียนที่ผ่านวัตถุประสงค์ไม่ถึงร้อยละ 60 จำนวน 16 คน

4. คัดแยกนักเรียนที่ไม่ผ่านวัตถุประสงค์ จำนวน 16 คน ออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน เพื่อได้รับการสอนซ่อมเสริม 2 รูปแบบ

5. เตรียมตัวนักเรียนที่คัดเลือกไว้สำหรับช่วยสอน ในการสอนซ่อมเสริมแบบนักเรียนช่วย สอนกันเอง โดยการทบทวนเนื้อหาและการปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์ ให้เกิดความคล่องแคล่วและความ แม่นยำก่อนทำหน้าที่ช่วยสอน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก จ หน้า 182)

6. ทำการทดลองใช้วิธีการสอนซ่อมเสริมกิจกรรมนาฏศิลป์ เรื่อง ฟ้อนเงี้ยว กับนักเรียน ทั้ง 2 กลุ่ม โดยมีความแตกต่างในรูปแบบ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ใช้วิธีการสอนซ่อมเสริมด้วยเทปวิดีโอทัศน์ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ และฝึกปฏิบัติในส่วนที่ตนเองยังบกพร่องด้วยตนเอง ซึ่งนักเรียนสามารถที่จะเรียนด้วยตนเอง หรือ เป็นกลุ่มก็ได้

กลุ่มที่ 2 ใช้วิธีการสอนซ่อมเสริมแบบนักเรียนช่วยสอนกันเอง โดยให้นักเรียน ที่ผ่านวัตถุประสงค์หรือมีความสามารถทางด้านนาฏศิลป์สูงที่คัดเลือกไว้ ช่วยสอนนักเรียนที่ไม่ผ่านวัตถุประสงค์หรือมีความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ต่ำ แบบตัวต่อตัว หรือเป็นกลุ่มย่อยก็ได้

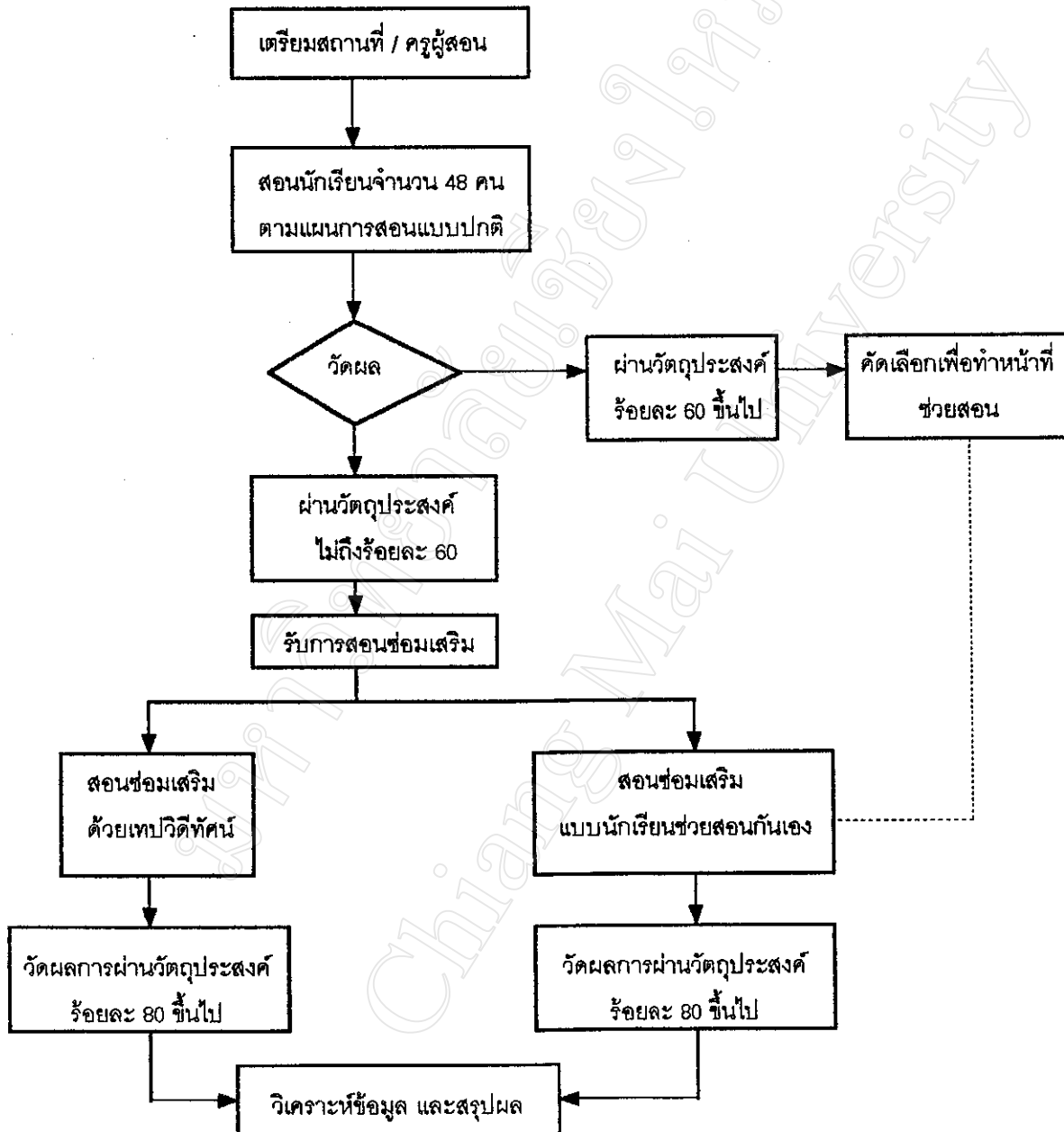
ในการทดลองนี้นักเรียนทั้งสองกลุ่มใช้เวลาในการซ่อมเสริมตามตารางที่กำหนดไว้ จำนวน 12 คาบ โดยทำการสอนซ่อมเสริมในวัตถุประสงค์ที่นักเรียนไม่ผ่าน ได้แก่ วัตถุประสงค์ข้อที่ 3, 4, 5 และ 6 ใช้เวลาในการสอนซ่อมเสริมวัตถุประสงค์ละ 3 คาบ นอกจากนี้ครูผู้สอนยังมีบทบาทในการ ให้คำแนะนำนักเรียนทั้งสองกลุ่ม หากเกิดปัญหาหรือต้องการคำแนะนำจากครู

7. เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้ว ทำการทดสอบวัดผลการเรียนด้วยแบบสังเกตพฤติกรรม การปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์ ฟ้อนเงี้ยว ทั้ง 4 แบบ เนืองด้วยเนื้อหาในวัตถุประสงค์ที่นักเรียนซ่อมเสริม เกี่ยวกับทักษะการปฏิบัติ

8. นำผลการเรียนที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าร้อยละในการผ่านวัตถุประสงค์ ร้อยละ 80 ขึ้นไป ของวัตถุประสงค์ทั้งหมดตามหลักการเรียนรู้เพื่อรอบรู้

จากขั้นตอนดังกล่าวสามารถสรุปเป็นแผนภูมิการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดังนี้

แผนภูมิ 2 แสดงขั้นตอนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล แปลผล และสรุปผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาค่าร้อยละในการผ่านวัตถุประสงค์ของนักเรียน ภายหลังจากสอนซ่อมเสริมด้วยเทปวิดีโอ
2. วิเคราะห์หาค่าร้อยละในการผ่านวัตถุประสงค์ของนักเรียน ภายหลังจากสอนซ่อมเสริมแบบนักเรียนช่วยสอนกันเอง

ในการวิเคราะห์หาค่าร้อยละในการผ่านวัตถุประสงค์ของนักเรียน ภายหลังจากสอนซ่อมเสริมทั้ง 2 รูปแบบ ผู้วิจัยได้นำผลคะแนนการผ่านวัตถุประสงค์รายข้อที่นักเรียนไม่ต้องการได้รับการสอนซ่อมเสริม มาวิเคราะห์ร่วมกับผลคะแนนการผ่านวัตถุประสงค์รายข้อที่นักเรียนได้รับการสอนซ่อมเสริม โดยนำเสนอในรูปของตารางวิเคราะห์การผ่านวัตถุประสงค์รายข้อทั้งหมดตามเกณฑ์การรอบรู้ ร้อยละ 80 ขึ้นไป ซึ่งอาศัยแนวทาง Item by Objective Analysis ของ ดิค และ แครี (1985)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) การผ่านวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดในเนื้อหากิจกรรมนาฏศิลป์ เรื่อง ฟ้อนเงี้ยว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังจากเรียนตามแผนการสอน ตามเกณฑ์การผ่านวัตถุประสงค์ร้อยละ 60 ขึ้นไป ของวัตถุประสงค์ทั้งหมด และศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนภายหลังจากที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมทั้ง 2 รูปแบบแล้ว ตามเกณฑ์การผ่านวัตถุประสงค์ร้อยละ 80 ขึ้นไป